

Miljøminister Magnus Heunicke

CC: Miljø- og Fødevareudvalget

DANSKE
REGIONER

11-06-2025

EMN-2025-00213

1784727

Kære Magnus Heunicke

Store mængder jord flyttes rundt i forbindelse med bygge-, anlægs- og oprensningsprojekter. Omkostningerne til håndtering af jord er stigende, det transporteres stadigt længere, og det er svært at komme af med. Alt dette øger desværre incitamentet til og gevinsten ved snyd, og vi har på det seneste netop set flere skandaler om svindel med forurenede jord. Både miljøet, branchen og borgere kommer i klemme, og for regionerne kan det betyde, at flere forureningssager lander på regionernes bord, fordi der ikke altid kan stilles en forurener til ansvar. Derfor vil vi gerne bidrage til det igangværende arbejde med at genoprette tilliden til jordhåndtering.

Når et parti jord flyttes rundt, er det afgørende både for modtageren og omgivelserne, at vi ved, hvor jorden kommer fra, og hvem der har håndteret den. Det forudsætter, at flytning af al jord over en bagatelgrænse fremover registreres systematisk. Det bør ske i et fælles offentligt it-system, som regioner, kommuner og jordanmeldere samt modtagere og laboratorier alle forpligtes til at benytte. Systemet skal indrettes så enkelt og effektivt som muligt, så fordelene for borgerne og erhvervslivet vil være langt større end administrationen af systemet.

Samtidig bør der etableres en certificeringsordning for de virksomheder, der tager jordprøver og transporterer jord. Risikoen for at kunne miste en sådan certificering vil være et incitament til at overholde retningslinjerne på området.

Da det meste jord flyttes på tværs af kommunegrænser, er det vigtigt, at alle opererer med de samme jordklasser og krav til prøvetagning. Et opdateret samlet vejlednings- og tilladelsessystem bør desuden kunne nedbringe sagsbehandlingstiden, som i dag er meget varierende.

For regionerne er det centralt, at det system, der skal anvendes ved kontrol og analyse ifm. jordhåndtering, samtidig kan understøtte og fremme genanvendelse af jord. Regionerne har ansvar for at kortlægge og give tilladelser til råstofindvinding, og vi oplever et øget pres på råstofferne, der som bekendt er en ikke-fornybar ressource. Samtidig med at branchen

DANSKE REGIONER
DAMPFÆRGEVEJ 22
2100 KØBENHAVN Ø
+45 35 29 81 00
REGIONER@REGIONER.DK
REGIONER.DK

efterspørger flere råstoffer, oplever regionerne paradoksalt nok, at virksomheder i stigende grad søger om at få dispensation til at tilbagefylde ren jord i råstofgrave. Her er der brug for i stedet af overveje, hvordan rammerne for at genanvende jord kan forbedres. Ren jord kan ganske vist ikke erstatte råstoffer en-til-en, men et konservativt skøn er, at 20-25 % af ren jord kan indgå som råstofressource. En del ting kan gøre genanvendelse nemmere end i dag. De muligheder, der er for genanvendelse, bør undersøges allerede inden jorden graves op. Nogle kommuner har allerede jordhåndteringsstrategier, som fremmer lokal genanvendelse, og som i øvrigt kan udgøre et grundlag for jordhåndtering i lokalplaner.

Region Hovedstaden har være *lead* på udviklingen af en regional prototype på en jordbase, som kan indgå som en del af et fremtidigt jordhåndteringssystem, så den jord, der flyttes, automatisk indgår i en markedsplads for overskudsmaterialer. En sådan operationel markedsplads kendes fra Storbritannien. Der bør desuden etableres ressourcepladser til sortering og oparbejdelse af jord. I nogle tilfælde kan geotekniske analyser gøres til en del af analysepakken ved jordflytning. Dermed kan flere materialer klassificeres som biprodukter og undgå at blive håndteret som affald. Det kan også gøres nemmere at genanvende råstoffer til nye bygge- og anlægsprojekter, ved at indføre produktdatablade for genbrugsmaterialer som i Tyskland. Her indgår produktdatablade i selve deres bekendtgørelse. Dermed flyttes et væsentligt produktansvar fra entreprenøren til staten, og genanvendelse ses i mindre grad som en risiko.

Der bør også overvejes en områdebaseret tilgang, som vi kender det fra Holland og Belgien. En sådan tilgang indebærer, at hvor der ikke er begrundet mistanke om forurening, kan jord frit anvendes inden for samme slags område, uden at der stilles krav om analyser, idet flytningen blot registreres: Byjord kan flyttes i byområder, landbrugsjord i landbrugsområder, etc. Det sparer byherren for analyser og tid, og det tilskynder til genanvendelse, herunder at overskudsjord genbruges så tæt som muligt på, hvor den er opgravet. Denne tilgang kan understøttes af det kommende EU jordmoniteringsdirektiv, der vil tilvejebringe de nødvendige baggrundsdata. Det er nærliggende at tænke i et serviceeftersyn af jordforureningsloven, når direktivet skal implementeres i Danmark.

I Danske Regioner finder vi det positivt, at Miljøministeriet har nedsat en arbejdsgruppe, der ser på udfordringen. Vi bidrager gerne til at hjælpe med at løse opgaven.

Venlig hilsen

Anders Kühnau

Mads Duedahl